

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNO NAROČANJE

Sektor za sistem javnega naročanja

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 18 80

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Skupnost občin Slovenije

Številka: 430-319/2021/13

Datum: 10.8.2022

Zadeva: Odgovor na prošnjo SOS za podajo končnega stališča glede dviga cen na trgu

Spoštovani,

prejeli smo vašo prošnjo za podajo končnega stališča Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) v zvezi z dvigom cen pri gradnjah zaradi obstoja nespremenjenih okoliščin. Navajate, da ni jasno, katero stališče je pravilno in da obstaja razlika v tolmačenju tudi v dveh dokumentih MJU, objavljenih na spletni povezavi: <https://ejn.gov.si/sistem/usmeritve-in-navodila/stalisca-ministrstva.html>, in sicer Stališče ZJN-3 - Spremembe pogodb in rast cen na trgu in Usmeritve naročnikom pri spremembah pogodb zaradi sprememb cen. Dilema se pojavlja pri vprašanju uporabe 656. člena Obligacijskega zakonika, in sicer ali se skladno s tem členom priznava dvig nad 10% le v primeru ko se preseže 10% celotne pogodbene vrednosti ali glede na posamezno postavko.

Uvodoma vas seznanjamo, da je Ministrstvo za javno upravo pristojno zgolj za podajo splošnih neobvezujočih razlag določb javno naročniške zakonodaje in ne za svetovanje v konkretnih primerih s področja javnega naročanja ali za presojo pravilnosti oziroma nepravilnosti ravnanj naročnika pri javnem naročanju.

Kot navedeno v zgoraj navedenih tolmačenjih in pojasnilih pa je mogoče ugotoviti, da je potrebno spremembe pogodbene dogovorjenih cen presojati z vidika Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS; v nadaljevanju: ZJN-3) in OZ, v vsakem primeru pa je treba to presojo opraviti upoštevaje okoliščine posameznega primera ter tudi morebitno (ne)vključitev Posebnih gradbenih uzanc (PGU) ali določil FIDIC pogodb.

V primeru, ki ga navajate, gre za pogodbo, kjer je pogodbena cena določena na enoto mere in je bila dogovorjena fiksna (nesprejemljiva) cena in med strankama torej ni dogovorjen način oziroma pravila glede spremembe cen. OZ v zvezi z določili o nespremenljivosti cen pri gradbenih pogodbah pri tem v prvem odstavku 656. člena navaja, da, če je bilo dogovorjeno, da se cena za dela ne bo spremenila, ko bi se po sklenitvi pogodbe zvišale cene za elemente, na podlagi katerih je bila določena, lahko izvajalec kljub takemu pogodbnemu določilu zahteva spremembo, če so se cene za elemente toliko zvišale, da bi morala biti cena za dela več kot za deset odstotkov višja. Pojasnjujemo (kot je pojasnjeno tudi v zgoraj navedenih objavljenih dokumentih), da naročnik pri preverjanju utemeljenosti sprememb pogodbene dogovorjenih cen upošteva razliko, ki presega 10 % posameznih del (v okviru katerih je zajetih več elementov). Pri tem mora naročnik vedeti, kako je bil predračun zastavljen in kako podrobno razdelan. Ponudbena cena na enoto mere se namreč določa za mersko enoto objekta ali mersko enoto posamezne vrste ali faze del, vsaka od teh pa je sestavljena iz posameznih elementov. Kot primeroma pojasnjeno tudi v objavljenih

usmeritvah se torej, če vrednost posameznega dela (na primer nabave in vgradnje armature) vključuje več elementov (npr. nabava materiala, vgradnja materiala, strošek delovne sile idr.) izvajalcu lahko prizna povišanje vrednosti, če ta presega 10% vrednosti del (npr. nabave in vgradnje armature - v izračun katere je sicer zajetih več elementov (npr. nabava materiala, vgradnja materiala, strošek delovne sile idr.)). V izogib vsakršnemu dvomu, pojasnujemo, da tudi v stališču št. 430-1/2021/1 z dne 25. 11. 2021, kjer je zapisano »Če je v pogodbi dogovorjeno, da je cena fiksna, tak dogovor sicer velja, vendar le, če se cene za elemente, na podlagi katerih je bila določena, niso zvišale toliko, da bi morala biti cena za dela več kot za 10% višja (v povprečju in ne zgolj za posamezne elemente pogodbe).« ni navedeno, da se dvig cen nad 10% priznava le v primeru, ko se preseže celotna pogodbeno vrednost, temveč je navedeno, da v povprečju (mišljeno na postavko) in ne zgolj za posamezne elemente. Ta del je sicer podrobneje pojasnjen v dodatnih usmeritvah. Namen tega stavka je bil v pojasnjevanju, da zgolj sprememba posameznega elementa (tudi če se element poveča za 10% ali več) še ne pomeni upravičenosti do razlike v ceni na posamezno postavko.

Ob koncu pa poudarjamo še, da MJU ni pristojno za tolmačenje OZ, zato vas za podrobnejše tolmačenje napotujemo na pristojno resorno ministrstvo, torej Ministrstvo za pravosodje.

Lep pozdrav,

Po pooblastilu št. 1008-17/2015/28
mag. Urška Skok Klima
Vodja Sektorja za sistem javnega naročanja

Poslati:

- Naslovníku – po e-pošti